

Dokument zasedanja

B9-0319/2023

5.7.2023

PREDLOG RESOLUCIJE

ob zaključku razprave o izjavah Sveta in Komisije

v skladu s členom 132(2) Poslovnika

o volilni zakonodaji, preiskovalnem odboru in pravni državi na Poljskem
(2023/2747(RSP))

Vladimír Bilčík

v imenu skupine PPE

Juan Fernando López Aguilar, Gabriele Bischoff, Birgit Sippel, Katarina Barley, Robert Biedroń, Włodzimierz Cimoszewicz, Sylvie Guillaume

v imenu skupine S&D

Michal Šimečka, Moritz Körner, Sophia in 't Veld, Anna Júlia Donáth, Katalin Cseh

v imenu skupine Renew

Tineke Strik, Daniel Freund, Terry Reintke

v imenu skupine Verts/ALE

Konstandinos Arvanitis (Konstantinos Arvanitis), Malin Björk, Nikolaj Villumsen

v imenu skupine The Left

B9-0319/2023

Resolucija Evropskega parlamenta o volilni zakonodaji, preiskovalnem odboru in pravni državi na Poljskem (2023/2747(RSP))

Evropski parlament,

- ob upoštevanju Pogodbe o Evropski uniji (PEU) ter zlasti členov 2, 4(3) in 7(1) Pogodbe,
- ob upoštevanju Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljnjem besedilu: Listina),
- ob upoštevanju Uredbe (EU) 2021/241 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. februarja 2021 o vzpostavitvi Mehanizma za okrevanje in odpornost¹,
- ob upoštevanju Evropske konvencije o človekovih pravicah in njenih protokolov,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 17. septembra 2020 o predlogu sklepa Sveta o ugotovitvi očitnega tveganja hujše kršitve načela pravne države v Republiki Poljski²,
- ob upoštevanju svojih resolucij z dne 16. januarja 2020 in 5. maja 2022 o tekočih zaslišanjih v skladu s členom 7(1) PEU, primer Poljske in Madžarske³,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 9. junija 2022 o pravni državi in morebitni odobritvi poljskega načrta za okrevanje in odpornost (v okviru mehanizma za okrevanje in odpornost)⁴,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 21. oktobra 2021 o krizi pravne države na Poljskem in primarnosti prava EU⁵,
- ob upoštevanju resolucije z dne 16. septembra 2021 o medijski svobodi in slabšanju stanja pravne države na Poljskem⁶,
- ob upoštevanju dopisa voditeljev petih političnih skupin v Evropskem parlamentu z dne 6. junija 2023 o tem, da je treba na parlamentarne volitve na Poljskem poslati misijo za opazovanje volitev v polni sestavi,
- ob upoštevanju poglavij o razmerah na Poljskem iz poročil Komisije o stanju pravne države,
- ob upoštevanju začasne resolucije odbora ministrov Sveta Evrope z dne 7. junija 2023 o izvrševanju sodbe Evropskega sodišča za človekove pravice v zadevi *Xero Flor w*

¹ UL L 57, 18.2.2021, str. 17.

² UL C 385, 22.9.2021, str. 317.

³ UL C 270, 7.7.2021, str. 91; UL C 465, 6.12.2022, str. 147.

⁴ UL C 493, 27.12.2022, str. 108.

⁵ UL C 184, 5.5.2022, str. 154.

⁶ UL C 117, 11.3.2022, str. 151.

Polisce sp. z o.o. proti Poljski,

- ob upoštevanju člena 132(2) Poslovnika,
- A. ker Unija temelji na spoštovanju človekovega dostojanstva, svobodi, demokraciji, enakosti, pravni državi in človekovih pravicah, vključno s pravicami manjšin, kot so določene v členu 2 PEU, v Listini in v mednarodnih pogodbah o človekovih pravicah;
- B. ker EU v skladu s členom 49 PEU sestavljajo države, ki so se svobodno in prostovoljno zavezale skupnim vrednotam iz člena 2 PEU;
- C. ker je to, da država članica spoštuje vrednote iz člena 2 PEU, pogoj za uživanje vseh pravic, ki izhajajo iz uporabe pogodb o EU v tej državi članici; ker se je Poljska sama zavezala vrednotam iz člena 2 PEU; ker očitno tveganje, da bi država članica lahko huje kršila vrednote iz člena 2 PEU, ne zadeva zgolj te države članice, temveč močno vpliva tudi na druge države članice, vzajemno zaupanje med njimi, na samo naravo Unije in temeljne pravice njenih državljanov;
- D. ker se zaradi sistematičnih ukrepov tamkajšnje vlade že več let slabša stanje pravne države na Poljskem; ker se ne ukrepa dovolj odločno glede teh razmer in ker številni pomisleki ostajajo, pojavljajo pa se tudi številni novi problemi; ker to negativno vpliva na podobo EU, pa tudi na njeno učinkovitost in verodostojnost pri varovanju temeljnih in človekovih pravic ter demokracije na svetovni ravni; ker je treba to težavo reševati z usklajenim delovanjem Unije;
- E. ker je sejem, spodnji dom poljskega parlamenta, 26. januarja 2023 sprejel spremembe volilnega zakonika, ki so začele veljati 31. marca 2023, manj kot šest mesecev pred napovedanimi parlamentarnimi volitvami; ker je to v nasprotju s kodeksom dobre prakse v volilnih zadevah, ki ga je sprejela Beneška komisija, in sodno prakso poljskega ustavnega sodišča;
- F. ker je sejem 14. aprila 2023 sprejel zakon o državnem odboru za preiskavo ruskega vpliva na notranjo varnost Republike Poljske med letoma 2007 in 2022 (zakon o preiskovalnem odboru); ker je Komisija 8. junija 2023 začela postopek za ugotavljanje kršitev, saj novi zakon krši načela demokracije, zakonitosti in prepovedi retroaktivnosti sankcij, splošna načela pravne varnosti in pravnomočnosti, pravico do učinkovitega sodnega varstva, pravico, da nihče ni dvakrat sodno preganjan na podlagi istih obtožb, varstvo poslovne skrivnosti in pravo EU v zvezi z varstvom podatkov; ker je sejem 16. junija 2023 sprejel spremembe zakona o preiskovalnem odboru, ne da bi ga bistveno spremenil;
- G. ker je sejem 13. januarja 2023 sprejel spremembe zakona o vrhovnem sodišču in nekaterih drugih zakonov; ker se je poljski predsednik pred podpisom zakona, ki vsebuje te spremembe, odločil, da ga predloži v presojo ustavnemu sodišču, da odloči o njegovi skladnosti z ustavo; ker se je Komisija 15. februarja 2023 odločila, da proti Poljski začne postopek pred Sodiščem Evropske unije zaradi kršitev prava EU s strani ustavnega sodišča in njegove sodne prakse; ker je Sodišče Evropske unije 5. junija 2023 v zadevi C-204/21 znova potrdilo, da poljske nacionalne določbe o sodstvu kršijo pravno državo;

- H. ker je Svet 17. junija 2022 sprejel izvedbeni sklep o odobritvi ocene načrta za okrevanje in odpornost za Poljsko, v katerem je določenih več mejnikov, ki bi jih bilo treba učinkovito uresničiti pred predložitvijo prvega zahtevka za plačilo;
1. ponavlja svoje ugotovitve, stališča in pomisleke, izražene v prejšnjih resolucijah o Poljski; obsoja namerna in sistematična prizadevanja poljske vlade, da bi spodkopala temeljne vrednote EU iz člena 2 PEU, zlasti pravno državo; opozarja, da je poljska vlada odgovorna za ponovno uskladitev s pravom EU in vrednotami iz člena 2 PEU;
 2. je globoko zaskrbljen zaradi sprememb poljskega volilnega zakonika, ki so bile sprejete tik pred parlamentarnimi volitvami leta 2023, pa tudi pred bližajočimi se volitvami v Evropski parlament, ki bodo leta 2024; navaja, da bi bili lahko predlogi sprememb diskriminirajoči zaradi omejitev pri številu glasov, ki jih oddajo volivci v tujini, zaradi česar bi utegnili biti ti glasovi razveljavljeni; opozarja, da senat za izredni nadzor in javne zadeve poljskega vrhovnega sodišča, ki je pristojno za volilne spore, ne more šteti za neodvisno in nepristransko sodišče, ki je bilo predhodno ustanovljeno z zakonom v smislu Listine in Evropske konvencije o človekovih pravicah; poziva poljske oblasti, naj izvedbo volitev uskladijo z zavezami, ki so jih sprejele članice Organizacije za varnost in sodelovanje v Evropi (OVSE), ter drugimi mednarodnimi obveznostmi in standardi za demokratične volitve; poziva, naj se nacionalne določbe uskladijo s priporočili omejene misije za opazovanje volitev Urada OVSE za demokratične institucije in človekove pravice (ODIHR) v letu 2019 in priporočili Beneške komisije o volilni zakonodaji; poziva ODIHR pri OVSE, naj za prihodnje parlamentarne volitve na Poljskem organizira obsežnejšo misijo za opazovanje; poziva Komisijo, naj čim prej oceni, ali so nedavne spremembe poljskega volilnega zakonika v skladu s pravom EU, rezultate posreduje Evropskemu parlamentu in sprejme ustrezne izvršilne ukrepe, če se ugotovi, da spremembe niso skladne;
 3. pozdravlja skrajšani postopek Komisije za ugotavljanje kršitev v zvezi z zakonom o preiskovalnem odboru; poziva poljske oblasti, naj akt razveljavijo ali vsaj odložijo njegovo izvajanje, dokler Beneška komisija ne poda nujnega mnenja, ki ga je zahteval nadzorni odbor parlamentarne skupščine Sveta Evrope, in dokler akt ne bo spremenjen v skladu s tem mnenjem; poziva Komisijo, naj čim prej nadaljuje postopek za ugotavljanje kršitev, če akt ostane v veljavi, in sicer hitri postopek, prav tako pa naj Sodišče Evropske unije zaprosi za začasne ukrepe;
 4. ponavlja svoje stališče, da je ustavno sodišče Poljske nelegitimno, nima pravne veljavnosti in neodvisnosti ter ni kvalificirano za razlago ustave, zato bi bilo treba njegovo mnenje o spremembah zakona o vrhovnem sodišču in nekaterih drugih zakonov šteti za nično in neveljavno; poziva Komisijo, naj čim prej nadaljuje sodne postopke in Sodišče Evropske unije zaprosi za začasne ukrepe v nerešeni zadevi v zvezi z ustavnim sodiščem; znova poziva Komisijo, naj nemudoma začne postopek za ugotavljanje kršitev v zvezi z nezakonitim nacionalnim sodnim svetom in vsemi sodniki, ki jih imenuje, zlasti tistimi, ki so imenovani v senat za izredni nadzor in javne zadeve vrhovnega sodišča, ki preučuje volilne spore;
 5. izraža globoko zaskrbljenost, da bi spremembe zakona o vrhovnem sodišču in nekaterih drugih zakonov, če bi bili sprejete, kot je bilo predlagano, vrhovnemu upravnemu sodišču podelile nov mandat za obravnavo disciplinskih primerov proti sodnikom, brez

razlikovanja med sodniki, ki so bili imenovani zakonito, in tistimi, ki jih je imenoval nelegitimni nacionalni sodni svet; meni, da te spremembe ne rešujejo vprašanja disciplinskega sistema za sodnike na Poljskem, ki ne spoštujejo prava EU;

6. znova močno obžaluje, da Svet ni dosegel bistvenega napredka v tekočih postopkih iz člena 7(1) PEU v zvezi s Poljsko; ugotavlja, da ima obrazloženi predlog Komisije z dne 20. decembra 2017 omejeno področje uporabe, saj se nanaša na pravno državo na Poljskem samo v strogem smislu neodvisnosti sodstva; ponovno poziva Komisijo, naj razširi področje uporabe obrazloženega predloga v zvezi s Poljsko, tako da vključi jasna tveganja hudih kršitev drugih temeljnih vrednot iz člena 2 PEU, zlasti demokracije in človekovih pravic; ponovno poziva Svet, naj obravnava vse nove dogodke, ki vplivajo na pravno državo, demokracijo in temeljne pravice; ponovno ga poziva, naj v tem postopku obravnava tudi priporočila;
7. znova poziva Komisijo, naj v celoti izkoristi vsa razpoložljiva orodja za ukrepanje v zvezi z obstoječimi in morebitnimi kršitvami vrednot iz člena 2 PEU;
8. poziva Komisijo, naj se vzdrži vseh dejanj ali izjav, ki bi lahko nakazovale, da je prišlo do nepreglednih pogajanj ali dogovorov, ki bi lahko prejudicirali uradno stališče institucij; poudarja, da je naloga Komisije, da neodvisno in objektivno oceni, ali Poljska izpolnjuje mejnike in pogoje, ne da bi pri tem ogrozila demokracijo, pravno državo in temeljne pravice; obžaluje pomanjkljive informacije, ki so Parlamentu na voljo o oceni Komisije o skladnosti poljskih organov z mejniki in pogoji, kar ga ovira pri opravljanju vloge proračunskega organa in organa za podelitev razrešnice; poziva Komisijo, naj spoštuje njegovo vlogo;
9. znova poziva poljske oblasti, naj uresničijo mejnike in cilje mehanizma za okrepanje in odpornost ter izvršijo vse relevantne sodbe Sodišča Evropske unije in Evropskega sodišča za človekove pravice, da bodo sredstva EU dosegla ljudi na Poljskem;
10. poziva Komisijo, naj pripravi predlog za ustanovitev tehnološkega laboratorija EU, ki bo spremljal, ali se pred parlamentarnimi volitvami in med njimi uporablja vohunska programska oprema;
11. naroči svoji predsednici, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji, vladam in parlamentom držav članic, Svetu Evrope, Organizaciji za varnost in sodelovanje v Evropi in Organizaciji združenih narodov.